

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning

ÅRSRAPPORT

CSU-SLAGELSE 2017

SLAGELSE

CSU-Slagelse

Rosenkildevej 88 B
4200 Slagelse

Tlf. 58 57 57 60

csu-slagelse@slagelse.dk

csu-slagelse.dk

Indholds- fortegnelse

5	Indledning
6	Befolkningstal - Vestsjælland
8	Kommunikationsafdelingen
9	Læse-/Psykiatriafdelingen
11	Høreafdelingen
12	Synsafdelingen

Indledning

CSU-Slagelse indgår hvert år leveringsaftaler med Kalundborg, Odsherred, Holbæk, Ringsted og Slagelse kommuner. Udgangspunktet for leveringsaftalerne er den til enhver tid politisk vedtagne Rammeaftale for Region Sjælland.

På kommunikationscenterområdet er der i Rammeaftalen således aftalt en såkaldt abonnementsfinansiering, hvor den enkelte kommune betaler en andel svarende til befolkningens størrelse.

Denne aftalefinansiering giver de nævnte kommuner fri trækingsret på vore tilbud, hvilket betyder, at borgere og fagpersoner frit kan henvende sig direkte til CSU-Slagelse, som visiterer til tilbuddene.

Abonnementsfinansieringen dækker en række tilbud og services til voksne med forskellige former for handicap beskrevet i rapporten.

Årsrapporten er alene en oversigt over abonnementsfinansierede aktiviteter på CSU-Slagelse jf. Lov om Specialundervisning for Voksne.

På centret foregår mange andre aktiviteter finansieret via takster, kontrakter, projekter m.m. En oversigt over øvrige aktiviteter kan ses i de enkelte afdelingers tilbudskataloger eller på www.csu.slagelse.dk

Årsagen til denne mangfoldighed er en ambition om til stadighed at have fokus på samfundsudvikling og innovation med henblik på i dialog med køberkommunerne at udvikle nye tilbud og tværgående samarbejder, der sikrer at den specialfaglige viden på kommunikationscentre bevares lokalt. CSU iværksatte således 01. 04. 2017 et af TrygFonden finansieret lysprojekt "Bedre Lys Mere Liv".

Det er en stor fordel for borgerne, at der på CSU er samlet ekspertviden til gavn for borgere med næsten alle former for kommunikationsvanskeligheder. På centret benytter vi os i høj grad af faglig sparring på tværs af vore afdelinger, og et eksempel på dette har i 2017 været udvikling af et tilbud til borgere med synsvanskeligheder efter en hjerneskade.

Nye aktiviteter kan kun muliggøres ved kontinuerlig efter- og videreuddannelse af personalet, hvilket også falder godt i tråd med Rammeaftalens udviklingsintentioner.

Der er stor forskel på de foranstaltninger, der gives i vore forskellige afdelinger. Udgangspunktet for vore indsatser er borgerens ønsker og behov og dermed en recoveryorienteret tilgang.

Nogle borgere har brug for en kortvarig instruktion i brug af et hjælpemiddel, mens andre har brug for undervisningsforløb i op til 1 år.

Antallet af foranstaltninger kan derfor ikke sammenlignes på tværs af afdelingerne, men kun med samme foranstaltning året før.

I de senere år har efterspørgslen efter vore tilbud været stigende. Vi holder løbende øje med efterspørgselsmønstret og kanaliserer vore ressourcer derhen, hvor efterspørgslen er størst. Den samlede aktivitetsstigning har naturligt nok betydning for serviceniveauet, da abonnementsfinansieringen er et fast beløb uanset aktivitetsniveau.

Aktivitetsstigningen skyldes primært befolkningens øgede levealder og på hjerneskadeområdet en kortere indlæggelsestid på sygehusene.

Målet med denne årsrapport er at give vore kommunale samarbejdspartnere indblik i indhold og omfang af CSU-Slagelses opgaver og tilbud i 2017.

I lighed med sidste år modtager hver kommune sin egen årsrapport omhandlende alle de tilbud som kommunen køber.

God læselyst.

Natasha Epstein, Afdelingsleder

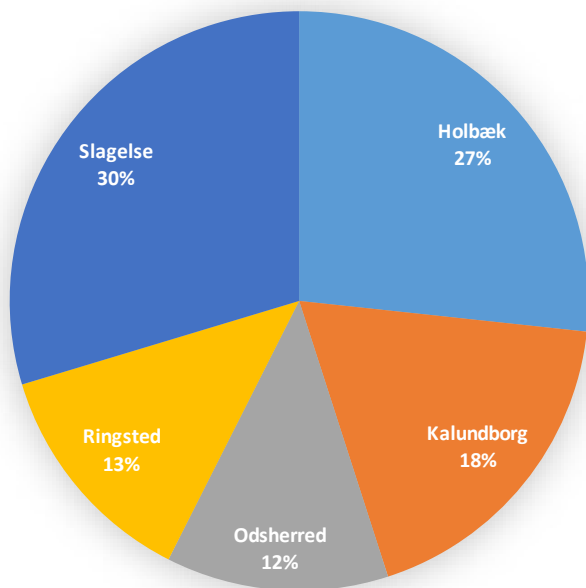
Troels Jensen, Centerleder

Befolkningstal - Vestsjælland

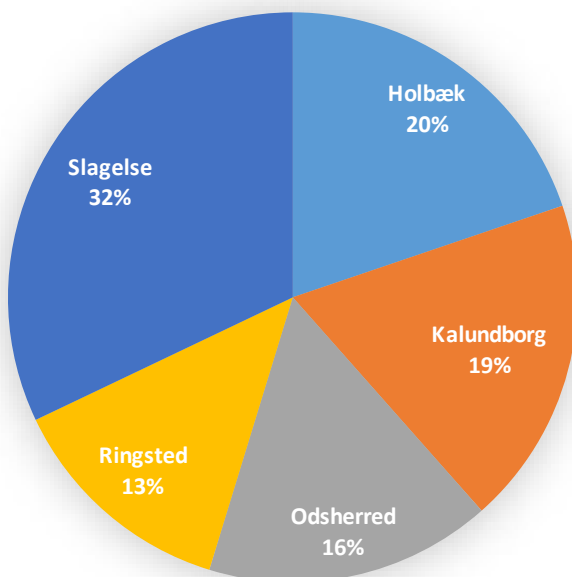
Befolkningstal - 1. kvartal 2017

Kommune	Antal
Ringsted	34.259
Kalundborg	48.736
Holbæk	70.950
Odsherred	33.023
Slagelse	78.828
I alt	265.796

Befolkningstal i CSU-Slagelses samarbejdskommuner

Foranstaltninger på CSU-Slagelse fordelt på kommuner

Hvis man ser på fordelingen af foranstaltninger på CSU-Slagelse sammenlignet med befolkningstallene, er der to forhold, der falder i øjnene.

Dels er der forholdsmæssigt mange foranstaltninger i Slagelse Kommune. Dette kan forklares med, at Slagelse Kommune er beliggenhedskommune, samt at Slagelse Kommune har en aftale om tilbud i samtlige kommunikationsafdelinger på CSU-Slagelse, hvilket ikke er tilfældet for alle kommuner.

Dels er der forholdsmæssigt mange foranstaltninger i Odsherred Kommune, hvilket kan forklares med det faktum, at borgerne i Odsherred er gennemsnitligt ældre end i de andre kommuner, og der derfor er flere borgere med høre- og synsnedsettelser med behov for ydelser fra CSU-Slagelse.

Kommunikationsafdelingen

I kommunikationsafdelingens tilbudsvifte ses der i 2017 en markant stigning i forhold til antal borgere og dermed også antal foranstaltninger.

For borgere med følger efter erhvervet hjerneskade sker stigningen primært på baggrund af den korte indlæggelsestid på sygehusene. Samtidig er målgruppen af ældre aktive borgere fortsat i stigning.

I forhold til borgere med stemmevanskeligheder ses der en generel øgning af henvendelser. Stigningen kan bl.a. ses som resultat af et øget antal borgere med fonasteni (stemmelidelse, der er kendetegnet ved en svag stemme og oplevelsen af øget anstrengelse ved tale. Fonasteni kan bl.a opstå pga. nervøsitet eller stress). Stigningen i antal henvendelser kan således hænge sammen med en generel øget forekomst af stress.

Antal borgere og foranstaltninger. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2015	2016	2017
Udredning - Hjerneskade	79	76	93
Udredning - Parkinson	7	5	5
Udredning - ALS	1	1	1
Udredning - Mundhuleopererede	4	1	1
Udredning - Stemme	72	87	109
Udredning - Stammen	1	1	6
Udredning - Sclerose	1	0	1
Udredning - andre talevanskeligheder	4	3	3
Individuel undervisning - ALS	2	3	2
Individuel undervisning - Stemme	36	40	40
Individuel undervisning - hjerneskade	44	51	67
Individuel undervisning - Mundhuleopererede	3	3	1
Individuel undervisning - Parkinson	3	1	3
Individuel undervisning - Sclerose	1	0	0
Individuel undervisning - Stammen	1	1	4
Individuel undervisning - Strubeløse	2	0	0
Individuel undervisning - Andre talevanskeligheder	1	0	2
Kognitivt rehabiliteringskursus	34	62	59
MKG-hold (mindfulness mv.)	13	10	10
Parkinsonkursus	7	7	8
Rådgivning og vejledning - ALS	3	2	1
Rådgivning og vejledning - Andre talevanskeligheder	1	3	0
Rådgivning og vejledning - Hjerneskade	27	22	23
Rådgivning og vejledning - Parkinson	1	1	2
Rådgivning og vejledning - Sclerose	1	0	0
Rådgivning og vejledning - Strubeløse	3	5	4
Rådgivning og vejledning - Pårørende	1	2	5
Koordineringsmøde	18	21	33
Foranstaltninger i alt	371	408	483
Borgere	228	235	283
Antal foranstaltninger pr. borger	1,63	1,74	1,71

Læseafdelingen

Antal borgere og foranstaltninger. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2015	2016	2017
Rådgivn./vejledn.*	14	19	38
Læse-/it-udredning	20	13	16
Regne-matematikudredning	14	18	11
Kompens. læse-it-undervisn.	30	22	20
Kompens. regne-mat.underv.	9	12	12
Kompens. engelskunderv.	4	2	5
Foranstaltninger i alt	91	86	102
Borgere ialt	58	70	69
Foranstaltning pr. borger	1,57	1,23	1,48

* Læseudredning og undervisning på CSU omfatter altid rådgivning og vejledning. Enkelte gange er der dog en borger, der henvender sig udelukkende for at få rådgivning og vejledning og ikke benytter sig af CSU's øvrige tilbud.

Antal borgere fra Slagelse Kommune er stabiliseret efter et fald fra 2015 i 2016. Antal foranstaltninger er steget, hvilket primært skyldes, at der har været en stigning i borgere, der henvender sig og bliver hjulpet med rådgivning og vejledning alene.

Psykiatridelingen

Antal borgere og foranstaltninger. Slagelse Kommune

	2015	2016	2017
Visitationssamtaler	13	15	26
Rådgivning/vejledning	1	2	4
Individuelle samtaler	2	4	3
Undervisning zoom	4	11	16
Undervisning 180 grader	9	18	17
Undervisning café	26	19	9
Foranstaltninger i alt	55	69	75
Borgere i alt	29	46	47
Foranstaltninger pr. borger	1,9	1,5	1,16

Antal borgere i Psykiatridelingen er steget en del fra 2015, hvilket kan afspejle et øget fokus i samfundet omkring psykisk sårbarhed i den samme periode. Fra 2016 til 2017 har antal borgere været nogenlunde konstant. Antal foranstaltninger pr. borger er i samme periode faldet, hvilket sandsynligvis kan forklares med, at vi - jf. den recovery-orienterede tilgang - tager udgangspunkt i borgerens egne ønsker og drømme, hvilket netop højner motivationen hos borgeren, som inddrages i barriere-løsning frem mod at blive selvhjulpne i forhold til at klare udfordringer i job eller uddannelse.

Høreafdelingen

Antal borgere og foranstaltninger. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2015	2016	2017
Afprøvning - tekniske hjælpemidler	46	30	59
Afprøvning - lydterapi *			6
Faglig rådgivning	21	32	15
Netværk CI	5	5	16
Rådgivning CI	7	5	20
Rådgivning Meniere *			1
Rådgivning tinnitus og hyperacusis	9	35	31
Udredning APD	1	0	0
Udredning audiopædisk	125	128	114
Udredning CI	3	3	5
Udredning Meniere	1	1	0
Udredning tekniske hjælpemidler	10	7	0
Udredning tinnitus/hyperacusis	9	12	17
Undervisning/rådgivning audiopædisk	362	371	465
Undervisning CI - individuel	85	111	126
Undervisning CI hold *			6
Undervisning lydterapi *			5
Undervisning Meniere	0	4	0
Undervisning pårørende *			8
Undervisning tekniske hjælpemidler - hold *		6	20
Undervisning tinnitus/hyperacusis - indiv.	4	30	54
Undervisning tinnitus/hyperacusis - hold	32	36	38
Foranstaltninger i alt	720	816	1006
Borgere i alt	320	334	386
Foranstaltning pr. borger	2,25	2,44	2,60

* Foranstaltninger har ikke været der alle år.

Antallet af borgere i Høreafdelingen er steget, hvilket er en landsdækkende tendens og sandsynligvis skyldes, at folk bliver ældre, og der bliver udleveret flere høreapparater. En vis andel af dette kan dog også skyldes et forbedret samarbejde med Audiologisk Afdeling på sygehuset, lokale ørelæger samt private høreapparaturbutikker, der i højere grad er blevet opmærksomme på at henvise til os.

Udover de ydelser, der er hæftet op på cpr.nr., har Høreafdelingen været til stede ved ældrecaféer og på sundhedsmesser og -dage i samarbejdskommunerne, ligesom vi også har ydet rådgivning til kommunale sagsbehandlere, plejepersonale, andre omsorgspersoner samt pårørende til borgere med hørevanskeligheder.

Antallet af foranstaltninger pr. borger steg en del fra 2015 til 2016 - især pga. stigningen i antallet af CI-opererede, der kræver et længere forløb med flere foranstaltninger.

Synsafdelingen

Antal borgere og foranstaltninger. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2015	2016	2017
Indstilling til CCTV (læseapparat)	25	21	16
Indstilling til hjælpemidler	133	121	99
Indstilling it med.-optiske hjælpemidler	97	98	107
Indstilling til svagsynsoptik	7	3	0
Indstilling til øjenproteser	24	16	30
Indstilling til IKT	12	15	14
IKT indkøb	7	9	8
IKT klargøring	16	20	25
IKT reparation/fejlretning	10	22	28
IKT rådgiving til borgere og pårørende*		0	24
Udredning IKT	18	14	19
Udredning ADL	11	5	0
Udredning basis	84	24	18
Udredning med henblik på synstræning*		10	1
Udredning af punktskrift	0	0	1
Udredning mobility	8	6	3
Afprøvning CCTV	35	24	27
Afprøvning hjælpemidler	66	66	47
Afprøvning af lys	12	5	12
Synsundersøgelse	136	137	125
Undervisning IKT og 10 fingersystem	13	13	7
Undervisning JAWS	7	0	3
Undervisning i Zoomtekst	4	6	0
Undervisning i ADL	8	1	3
Undervisning i CCTV	4	14	2
Undervisning i brug af hjælpemidler	28	14	9
Undervisning i mobility	2	4	6
3 dages kursus*		3	0
Undervisning og rådgivning til borgere og pårørende	141	218	244
Undervisning og rådgn. til fagl. samarb. partnere	57	86	68
Synstræning	0	4	4
Foranstaltninger i alt	965	979	950
Borgere i alt	342	350	364
Antal foranstaltninger pr. borger	2,82	2,79	2,61

* Foranstaltninger har ikke været der før 2016.

Antallet af borgere, der har fået et tilbud i Synsafdelingen er steget. Stigningen i antal borgere skyldes bl.a., at der ses en stor stigning i antal borgere med synsvanskeligheder efter en hjerneskade. Dette har i øvrigt medført, at vi har valgt at videreuddanne vores specialoptiker til neurooptometrist.

Udover de ydelser, der er hæftet op på cpr.nr., har Synsafdelingen været til stede ved ældrecaféer og på sundhedsmesser og -dage i samarbejdskommunerne, ligesom vi også har ydet rådgivning til kommunale sagsbehandlere, plejepersonale, andre omsorgspersoner samt pårørende til borgere med synsvanskeligheder.

Projekter og udvikling

I december 2016 blev vi bevilliget midler fra Trygfonden til projektet der går under navnet "Bedre lys, mere liv" som er et metodeudviklingsprojekt hvor vi ønsker at bidrage til viden om, hvordan børn og voksne med synsvanskeligheder som følge af kronisk sygdom, ved hjælp af mere differentieret og målrettet lyssætning, bliver i stand til at leve et så selvstændigt liv som mulig.

Starten af 2017 blev brugt til at udvikle og indrette vores nye Lyslaboratorium i Synsafdelingen. September 2017 kunne vi begynde testningen af borgere, der oplever vanskeligheder i forhold til syn og lys. Vi oplever stor positiv feedback og står snart med de første resultater. Projektet løber frem til april 2019.

Hjælpe midler	2015	2016	2017
I alt	3.706.738	3.645.218	4.068.025

Genbrugsprocenten er steget fra 17% til 22%, hvilket vi er meget glade for. Vi arbejder dog på at få den til at stige yderligere.

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning

Læseafdelingen

Ordblindhed / talblindhed / it-hjælpemidler

Psykiatriafdelingen

Psykiske vanskeligheder og sindslidelser

Kommunikationsafdelingen

Erhvervet hjerneskade / talevanskeligheder

Høreafdelingen

Hørevanskeligheder

Synsafdelingen

Synsvanskeligheder / synshjælpemidler

Ungdomsuddannelser (STU)

Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse